

Turbuly Lilla

Ketrecek és szilánkok

Beszélgetés Mihály Péter színész-rendezővel

A Hevesi Sándor Színház művésze ebben az évadban két, számára új műfajban is kipróbálhatta magát: a Griff Bábszínházban *A Hókirálynőt*, a Hevesiben pedig a *Csontketrec* című színházi nevelési előadást rendezte. Erről a két munkáról beszélgettünk.

A Csontketrec próbaidőszakában, a január 28-i bemutató előtt két héttel beszélgettünk. Magyarországon eddig egyszer mutatták be ezt a darabot, a színházi nevelési előadásokra specializálódott Kerekasztal Színházban, még 2008-ban, de máig is játsszák. Talányos, metaforikus történet a szabadságról. Miért ezt választottad?

A *Csontketrec* ízig-vérig színházi nevelési darab, valóban egy metafora, amelybe rengeteg minden beleképzeltető. A színházi nevelési előadásoknál mindig az az első, hogy meghatározzuk a fókuszpontot, azt a központi kérdést, ami köré építkezünk. Nálunk az a cél, hogy a lehető legtöbb embernek segítsünk abban, hogy felismerje a saját „ketreceit”. A színházban általában el akarunk mesélni egy történetet. Ellenben én most inkább a nézők történetét szeretném előhívni. Azt szeretném, hogy a felmerülő kérdéseik a színházi részekben is erősebbek legyenek, mint a válaszok.

Mi nem a színjáték elé és mögé tervezzük a foglalkozásokat, vagyis a nevelési részt, hanem beépítjük az előadásba. Összesen öt foglalkozásrész, játék segíti majd a lehető legmélyebb értelmezést.

Most nem a Tantermi Deszka előadásokban már gyakorlatot szerzett színészekkel dolgozol, és újdonság az is, hogy bár több színházi nevelési előadásban játszottál, magad még nem rendeztél ilyet.

Középiskolásoknak már rendeztem, de kőszínházban még valóban nem. A Tantermi Deszka program vezetője és lelke Madák Zsuzsanna volt, aki az elmúlt évadban Debrecenbe szerződött. A programban részt vevő színészek közül is többen elmentek vagy épp felvételt nyertek a Színművészeti (Barsi Márton, Kátai Kinga, Zsíros Viktor, Katona Levente, Nagy Péter János), mások (Kováts Dóra, Magyar Cecília) tavaly diplomáltak a Színművészeti Egyetem drámainstruktur-színjáték szakán, lefoglalta őket az egyetem. Újra kell építeni a programot, ami komoly feladat. Azért sem könnyű, mert rengeteg feladatunk van a színházban és azon kívül is. (Nagykanizsán a Piarista Gimnázium drámatagozatát vezetem, és Zalaeger-

Részletek a **HÓKIRÁLYNŐ** című előadásból

szegezen is foglalkozom gyerekekkel, a Körtánc AMI keretein belül, a Liszt iskolában.)

Mégis belevágtam a Tantermi Deszka vezetésébe, mert a színház egyik küldetésének, a színészek és a résztvevő fiatalok szempontjából is rendkívül fontosnak tartom ezeket az előadásokat. Ami jó, hogy megvannak a bejáratott kapcsolatok az iskolákkal. Ismernek bennünket, látták a korábbi előadásainkat. De éppen ezért nagyok az elvárások is. Az újraépítés során viszont nem lehet átugrani lépcsőfokokat, az új emberekkel ezeket ugyanúgy végig kell járni. A színházi nevelés elismert szakemberei, Bethlenfalvy Ádám és Cziboly Ádám konzulensként segítik az előadást, egy nyertes pályázatunknak köszönhetően pedig Bethlenfalvy Ádám és Hajós Zsuzsa a színészek drámatanári képzésébe is bekapcsolódhatott.

A *Csontkötrecben* Pap Lujza és Nagy Johanna játszik és vezet foglalkozásrészeket. Lujza nem szerepelt még színházi nevelési előadásban, tán valahol tartott tőle, hogy a nevelési részekben „védőháló nélkül” kell reagálni. Szívből örülök, és a bizalom jelének veszem, hogy most rászánta magát. A jelenléte a társulaton belül és a városban is egyfajta rangot kell, hogy adjon a Tantermi Deszának. Nagy Johanna fiatal, diplomás színésznő, aki idén szerződött Egerszegre, ő is most ismerkedik a műfajjal. Külön kihívás, hogy egy kisebb szerepet én

magam is játszom az előadásban, tehát magamat is kontrollálnom kell rendezőként. Ebben a próbáról készült videofelvételek visszánézése, elemzése is segít.

Hányadik osztályosoknak szánjátok az előadást?

5-8. osztályosoknak ajánljuk most, de a tesztközönségek és a későbbi előadások kapcsán ez természetesen bővíülhet, szűkülhet.

Beszélgjünk a decemberi bemutatódról, a Hókirálynőről! Babelőadást sem rendeztél még. Szálinger Balázst kérted fel az adaptáció megírására. Adtál neki valamilyen szempontot ehhez?

Azt kértem tőle, hogy a középpontban Kay és Gerda felnövéstörténete álljon. Hogy akár varázslat (szilánkok) nélkül is működjön a történet, emellett pedig az legyen a leghangsúlyosabb gondolat: mennyire rajtunk múlik, hogy milyennek látjuk a világot.

Az eredeti történet egy gyönyörű road movie, Gerda keresi Kayt, megy, megy, de közben inkább költészet van benne, mint drámai konfliktus. Ezért hoztuk be a két elbeszélőt, Mamikát és Nénikét. A „hogyan kell jól szeretni” kérdése áll a vitájuk középpontjában: el kell-e engedni vagy épp nem szabad elengedni azt, akit szeretünk. Kay „leelőzi” Gerdát, előbb nő fel, kapcsolatukban egyszerre van jelen a

taszítás és a hívás. Gerdának el kell menni utána, ha a fiú el is utasítja, fel kell nőnie a lánynak is, és akkor újra találkozhatnak. E gondolatot erősítendő a Kay-hoz vezető úton a segítő/akadályozó szereplők egy részét szintén a Kay-t játszó színész formálja meg.

Az előadásban nem jelenik meg a Hókirálynő. A birodalmát egy fehér szekrény jelzi, ide lép be Kay is, amikor elhagyja Gerdát és az otthonát.

Kérdés, hogy mi voltaképpen a Hókirálynő? Ennek a megválaszolását a nézőkre bíztuk. Nekem talán az a szilánk, ami valahol mindenkiben ott van: a szívben is, a szemben is.

Mindig Kiss Borbála díszlettervezővel dolgozol. Most is nagyon karakteres, hűvös, fehér látványvilágot tervezett, óriásbábokkal.

Amikor kiderült, hogy az Ady moziban játszunk majd az előadást, nyilvánvalóvá vált, hogy nem lehet kicsi bábokat használni, a mozi szinte igényli az ember nagyságú bábokat. Ez lett az alap, de többféle bábtechnikát is használtunk. Otthon a gyerekeimmel való szerepjáték közben is természetes, hogy szabadon felhasználunk mindent, ami épp a kezünk ügyébe kerül. Ebből is táplálkozott a tárgyanimáció. Hogy például, ha egy szarvast kellene megjeleníteni, és ott van a közelben egy fogas, használjuk azt, ha királyfi kell, ott egy gyertyatartó,

ha varjú, nosza egy kereplő! A formák folyamatos váltása megújítja és fenn is tartja a nézői figyelmet, hiszen azért ez egy epikus történet, és óvodások is nézik, kell a változatosság, és persze kell egy csipetnyi igényes humor is.

Szerettem volna, hogy az egész szép, varázslatos legyen, de ne csilivili módon, inkább kicsit borzongatóan, hogy a gyerekek azt érezzék, egy olyan birodalomba cseppentek, ahol minden pillanatban résen kell lenniük, mert bármi megtörténhet. Ebben óriási segítségünkre volt Szemenyei János, akit arra kértem, hogy a zenével teremtett atmoszféra is legyen borzongató, legyen benne valami vészjósló, valami „ujj”-érzés. Amikor becsapódik a szilánk Kay szemébe és szívébe, 400 gyerek ugrik egyet. Ha a Hókirálynő valahol nem félelmetes, akkor az egésznek nincs tétje.

Úgy tudom, a saját gyerekeiden is tesztelted az előadást.

Igen, végig ott jártak a fejemben, valójában nekik „barkácsoltam” ezt az ajándékot. Mind a négyüknek nagy élmény volt, többször is megnézték, de furcsa módon talán a négyéves kislányomra, Hangára volt a legmélyebb hatással, ő például egy épp elkövetett hibája után napok múlva is visszautalt rá, megérezve azt az üzenetet, ami számomra is fontos volt: ha szeretünk valakit, akkor is szeretni kell, ha épp nem érdemli meg... akkor is „utána kell nyúlni”.